

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2021 r.

Pozycja 83

POSTANOWIENIE

z dnia 22 września 2020 r.

Sygn. akt Ts 184/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym, skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

- 1) art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.), art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.) oraz art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1265, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 7 oraz art. 2 i art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 29 ustawy wymienionej w punkcie 1 w zakresie, w jakim „wyłącznym do rozpoznania powództwa jest Sąd z którego działaniem wiąże się powództwo” z art. 45 ust. 1 Konstytucji;
- 3) art. 804 ustawy wymienionej w punkcie 1 w zakresie, w jakim „nie obejmuje organów sądowych badających obowiązek objęty tytułem wykonawczym w toku kontroli czynności komornika” z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 18 grudnia 2018 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Pozwem z 13 czerwca 2016 r. skarżący domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w K. kwoty 220,44 zł wraz z odsetkami od 5 kwietnia 2016 r. tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia. Skarżący twierdzi, że wskazana kwota to szkoda poniesiona przez niego na skutek bezprawnego postanowienia Sądu Okręgowego w K. z 5 kwietnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt [...] (dalej: postanowienie SO w K.). Wskazał, że

w wyniku wydania tego orzeczenia utracił możliwość dochodzenia kosztów postępowania egzekucyjnego, wynikających z poprzednich bezskutecznych egzekucji.

Wyrokiem z 20 października 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. II Wydział Cywilny oddalił powództwo i zasądził od skarżącego na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że nie dopatrywał się w kwestionowanym przez skarżącego postanowieniu SO w K. niezgodności z prawem w rozumieniu art. 417 § 1 w związku z art. 417¹ § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, ze zm.).

Wyrokiem z 18 października 2018 r. Sąd Apelacyjny w K. I Wydział Cywilny (sygn. akt [...]) oddalił apelację skarżącego.

W odrębnym postępowaniu toczącym się w sprawie skarżącego, postanowieniem z 22 listopada 2016 r. (sygn. akt [...]), Sąd Okręgowy w W. nadał klauzulę wykonalności pkt. 2 wyroku Sądu Okręgowego w W. z 5 kwietnia 2013 r. (dalej: postanowienie z 22 listopada 2016 r.).

Na powyższe postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania zażalenie wniósł Skarb Państwa – Prokuratura Generalna Skarbu Państwa. Postanowieniem z 23 stycznia 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w W. III Wydział Cywilny, na podstawie art. 395 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.), uchylił postanowienie z 22 listopada 2016 r. w zakresie kosztów postępowania klauzulowego (pkt 1), zasądził od skarżącego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej koszty postępowania klauzulowego w kwocie 120 złotych (pkt 2) oraz zasądził od skarżącego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego (pkt 3).

Postanowieniem z 22 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny w W. VI Wydział Cywilny oddalił zażalenie skarżącego na postanowienie z 22 listopada 2016 r.

Zarządzeniem z 27 stycznia 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 31 stycznia 2020 r.) sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) wyjaśnienie, które z orzeczeń wskazanych w skardze skarżący uważa za ostateczne orzeczenie o jego wolnościach lub prawach, określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a powołanych w *petitum* skargi (zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji); 2) uzasadnienie zarzutu niezgodności: a) „art. 804 Ustawy Kodeks postępowania cywilnego” z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji, b) „art. 244 § 1 Ustawy Kodeks postępowania cywilnego”, „art. 15 ust. 3 Ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa” oraz „art. 33 ust. 2 Ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej” z „art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 7 Konstytucji oraz art. 2 i art. 7 Konstytucji” z powołaniem argumentów lub dowodów na ich poparcie; 3) doręczenie odpisu albo kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem: a) wyroku Sądu Okręgowego w K. II Wydział Cywilny z 20 października 2017 r. (sygn. akt [...]), b) wyroku Sądu Apelacyjnego w K. I Wydział Cywilny z 18 października 2018 r. (sygn. akt [...]); c) postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 22 listopada 2016 r. (sygn. akt [...]), d) postanowienia Sądu Okręgowego w W. III Wydział Cywilny z 23 stycznia 2017 r. (sygn. akt [...]), e) postanowienia Sądu Apelacyjnego w W. VI Wydział Cywilny z 22 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]); 4) poinformowanie, czy od orzeczenia, o którym mowa w punkcie 1 niniejszego zarządzenia, wniesiono nadzwyczajny środek zaskarżenia; 5) przesłanie trzech kopii pełnomocnictwa szczególnego; 6) przesłanie odpisów albo kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem rozstrzygnięć wydanych na skutek wniosku z 8 grudnia 2018 r. o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej, złożonego przez skarżącego do Sądu Apelacyjnego w W.

W piśmie procesowym z 7 lutego 2020 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia.

Zdaniem skarżącego zakwestionowany „Art. 244 § 1 Ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego, Art. 15 ust. 3 Ustawy z 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa oraz Art. 33 ust. 2 Ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej są niezgodne (...) z prawem do rzetelnej procedury sądowej oraz zasadami demokratycznego państwa prawnego i działaniem przez organy publiczne wyłącznie w granicach prawa i na jego podstawie”. Kwestionując „Art. 804 Ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego” skarżący podniósł, że ograniczenie zakazu badania treści tytułu wykonawczego jedynie do organu egzekucyjnego jest naruszeniem zasady demokratycznego państwa prawa, a w szczególności jest naruszeniem prawa skarżącego określonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji. Natomiast „Art. 29 Ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego” zarzucono naruszenie prawa do rzetelnego procesu oraz zasad państwa prawa.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy spełnia ona wymogi formalne, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w przepisach u.o.t.p.TK.

2. Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 u.o.t.p.TK skarga powinna zawierać: określenie kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją (pkt 1); wskazanie, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego, i w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone (pkt 2), a także uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów i dowodów na jego poparcie (pkt 3).

3. Skarżący poddał kontroli: art. 244 § 1 oraz art. 29 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.), art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.; dalej: u.p.g.s.p.), art. 33 ust. 2 z ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1265; dalej: u.p.g.r.p.). Natomiast art. 804 k.p.c. – jak wskazał skarżący w piśmie procesowym z 7 lutego 2020 r. – został zakwestionowany w brzmieniu sprzed nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1469).

4. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 27 stycznia 2020 r. skarżący został wezwany m.in. do wyjaśnienia, które z orzeczeń wskazanych w skardze uważa za ostateczne orzeczenie o jego wolnościach lub prawach określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a powołanych w *petitum* skargi (zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji). W odpowiedzi skarżący wskazał, że „podstawą złożenia skargi są dwa niezależne od siebie, odrębne postępowania których zakończenie jednocześnie umożliwiło złożenie jednej skargi konstytucyjnej obejmującej dwa odrębne stany faktyczne oparte na wykładni w obydwu wyrokach tych samych przepisów prawa”; były to odpowiednio: wyrok Sądu

Apelacyjnego w K. z 18 października 2018 r. (sygn. akt [...]) oraz postanowienie Sądu Apelacyjnego w W. z 22 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]).

4.1. Mając powyższe na uwadze Trybunał wskazuje, że nie można zgodzić się z twierdzeniem skarżącego, iż oba orzeczenia były oparte na wykładni tych samych przepisów. Dotyczyły one bowiem różnych kwestii, rozpatrywanych w odrębnych postępowaniach, opartych o odmienne stany faktyczne. Wyrokiem z 18 października 2018 r. sąd orzekał w przedmiocie odszkodowania za wydanie orzeczenia niezgodnego z prawem, natomiast postanowienie z 22 listopada 2018 r. dotyczyło nadania klauzuli wykonalności. W związku z tym Trybunał stwierdza, że skarżący nie określił, który z zakwestionowanych w skardze przepisów i w jakim zakresie był podstawą prawną wyroku z 18 października 2018 r., a który postanowienia z 22 listopada 2018 r. Skarżący nie wyjaśnił również, w którym z orzeczeń doszło do naruszenia jego wolności i praw wskazanych w skardze. Oznacza to, że nie uprawdopodobnił, że w sprawie, której dotyczy wniesiona do Trybunału skarga – w wyniku wydania orzeczeń, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji – doszło do naruszenia jego wolności lub praw konstytucyjnych.

Analizowana skarga nie spełnia więc warunków, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt. 1, 2 i 3 u.o.t.p.TK.

4.2. Trybunał stwierdza także, że skarżący nie usunął jednego z braków formalnych skargi, albowiem nie przesłał odpisu albo kopii poświadczoną za zgodność z oryginałem postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 22 listopada 2016 r. (sygn. akt [...]).

Wskazane okoliczności są – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt. 1 i 2 u.o.t.p.TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

5. Niezależnie od powyższych przesłanek, samoistnie przesądzających o niedopuszczalności nadania niniejszej skardze dalszego biegu, należy stwierdzić, że skarga nie spełnia także innych przesłanek warunkujących jej merytoryczne rozpoznanie.

5.1. Wskazane przez skarżącego orzeczenia rozstrzygają o odszkodowaniu od Skarbu Państwa za wydanie orzeczenia niezgodnego z prawem, a także w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Żadne z nich nie zostało wydane na podstawie zakwestionowanego w skardze art. 804 k.p.c., gdyż przepis ten reguluje zupełnie inne kwestie. Stanowi on, że organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym.

W związku z tym, że powyższy przepis nie był podstawą żadnego z orzeczeń wydanych w sprawie, w związku z którą została wniesiona skarga, analizowana skarga w zakresie, w jakim skarżący podnosi jego niekonstytucyjność, nie spełnia podstawowego wymogu wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK.

5.2. Skarżący twierdzi, że w toku obydwu postępowań (stanowiących podstawę wniesienia skargi) „ustalono w sposób nie budzący wątpliwości”, iż radca Prokuraturii nie posiadał uprawnień wskazanych w ustawie, a jedynie legitymację radcy Prokuraturii. Twierdzenia skarżącego, że pełnomocnik występujący w zastępstwie Skarbu Państwa nie posiadał odpowiednich uprawnień, a legitymacja radcy Prokuraturii „poświadcza nieprawdę” nie znajdują potwierdzenia w orzeczeniach wskazanych przez skarżącego jako podstawa wniesionej przez niego skargi.

Skarżący nie uprawdopodobnił zatem, że w zakresie, w jakim przedmiotem skargi uczynił art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust.3 u.p.g.s.p. i art. 33 ust. 2 u.p.g.r.p., doszło do naruszenia jego wolności lub praw konstytucyjnych.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.